

С Т А Н О В И Щ Е
на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен "доктор"
по обявена процедура от Икономически университет - Варна

вх. № РД 20-131 / 12.02.2021 г.

1. Обща информация

Изготвил становището - доц. д-р Минчо Николов Полименов, доцент по професионално направление 3.9. Туризъм, 3. Социални, стопански и правни науки, към Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ Бургас.

Основание за написване на становището - заповед № РД-06-3244/09.12.2020 г. на ректора на Икономически университет – Варна: www.ue-varna.bg и решение на Научното жури от 15.12.20 г..

Автор на дисертационния труд: магистър Петя Георгиева Анева, редовен докторант към катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна;

Тема на дисертационния труд: „**СОЦИАЛНО ОТГОВОРНОТО ХОТЕЛИЕРСТВО И НЕГОВОТО ПРИЛОЖЕНИЕ В БЪЛГАРСКАТА ПРАКТИКА**“

Научен ръководител: проф. д-р Таня Дъбева, Икономически университет – Варна, www.ue-varna.bg

Общо представяне на докторанта

Петя Георгиева Анева, родена през 1988 г. е завършила квалификация магистър по туризъм към Икономически университет – Варна, има опит като администратор в „Риатон“ ЕООД гр. София, както и като преподавател-асистент по специализирани дисциплини свързани с технология на обслужване в хотелиерство и ресторантърство. Работи и като специалист в областта на туризма, околната среда и водите към дирекция АКРРДС. В момента е експерт-административна дейност към Областна администрация – област Търговище, гр. Търговище.

2. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение

Темата, на дисертационния труд акцентира на актуални аспекти на социалната отговорност в хотелиерския бизнес. Фокуса на научните изследвания е насочен върху проучване на социално отговорното хотелиерството, като на база разширяване на перспективите чрез систематизиране и преосмисляне на теоретичните знания и практически умения се допълва научната информация и се извежда концептуален модел, който да отговори на българската хотелиерска практика.

3. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Разработеният дисертационен труд от докторант Петя Георгиева Анева е с общ обем от 301 страници, от които: въведение (7 страници), основен текст в три глави (общо 212 страници), заключение (4 страници), 6 приложения (57 страници), както и 40 таблици и 28 фигури. Списък на използвана литература е (21страници).

Използваният литературен материал включва 276 заглавия, от които 34 на български език, 230на латиница, както и 12 интернет адреса. Литературните източници които са използвани са правилно и коректно подбрани и надежно и критично представени в текста.

Дисертацията е конструирана правилно, което ѝ придава един добър баланс за научно изложение на изследванията и доказване на тезите. Целият текст е съдържателен и е представен в добра методологическа и логическа последователност. Правилно са подбрани **обекта и предмета** на изследване като стилът на изложениета, анализите и изводите съответства на спецификата на изследваната тема. Всички текстове са изписани разбираемо и четливо на български език. Водещата страница, заключението и приложенията са коректно оформени.

Докторатът е посветен на **актуална проблематика**, свързана с идеята за социална отговорност в бизнеса, която придобива все по-голяма актуалност в хотелиерството в рамките на туристическите дестинации. Структурата на социалното отговорно хотелиерство е функция от поведението на туристическите дружества, при които принципите за социален и екологичен ефект са основа за устойчивост в икономическо отношение и засилване на отговорния туризъм при създаване на подходящи туристически продукти. Въпреки достатъчните световни литературни източници, както и информация в националната теория и практика, явлението социално отговорно хотелиерство не е достатъчно изследвано и прилагано в хотелиерския бизнес.

От значение за сектора от научна и практическа гледна точка докторатът отговоря на основния въпрос: Как възниква и съществува социалната отговорност в хотелиерството?, което предполага изследователски дизайн, който не се ограничава на организационно равнище, а е ориентиран към една по-широка социална среда. В тази връзка получените резултати от изследването определяме като положителни за развитието на хотелиерската практика.

Изследователската цел съответства на поставената тема като се стреми пълно и обхватно да изследва същността на специфичните проблеми в социално отговорното хотелиерство в България като за постигането ѝ са определени осем подробни, правилно и ясно формулирани **научно-изследователски задачи**.

Основната авторова изследователска теза търси възможност за идентифициране на проблеми и очертава възможност за развитие чрез дефиниране на три работни хипотези. Приемаме също обективните ограничения на изследването, свързани с информационната обезпеченост на дисертационния труд и времевите периоди на изследванията, разгледани от докторанта. Въпреки липсата на научни и практико-приложни изследвания по разглежданата проблематика в България, за постигане и доказване на дисертационната цел е събрана, обработена и систематизирана достатъчна по обем научна информация по избраната проблематика. Доктурантът правилно подбира и прилага различните научни методи и подходи при социално отговорното хотелиерство за да докаже неговото приложение в българската хотелиерска практика чрез емпиричните данни и изследователски методи, които дават обективна възможност за извеждане на добре мотивирани изводи. Мнението ми което натежава е че чрез съчетание на различни изследователски методи, емперичните изследвания са добре систематизирани и представени в изследването. Анкетното проучване е всеобхватно, свързано с мениджъри на хотели, видове хотели и сегменти от хотелиерската индустрия и създава възможност за извеждане на коректни изводи.

Цялата прилагана научна информация по докторантурата е добре подбрана и е правилно изписана като авторитетните източни и автори са ясно систематизирани. Разгледани са изследователските тези както на български, така и на чуждестранни автори, като мненията и становищата са обосновани, въпреки ограничната литература по поставената проблематика. Докторантката правилно е овладяла прилагането на научните методики в съответствие с изискванията на изследователските методи. Направените в научната разработка обосновки и изводи вследствие на проучванията говори за автентичност и засилва научните резултати.

Авторефератът с обем от 39 страници възпроизвежда съдържанието на дисертационния труд и отговаря на законовите изисквания. Добре е конструиран като в него са намерили отражение обща характеристика, структура, съдържание и кратко изложение на труда в три части, справка за приносите и списък на публикациите. Авторефератът е издържан в текстово отношение, като умелата му композиция и логическа обосновка му придават и научна информираност.

4. Научни постижения в дисертационния труд.

Дисертационният труд включва класическа структура, подредена логически при което съдържанието напълно отговаря на главите и параграфите в текста и засвидетелства авторовата теза. **Научните приноси** в предложеното становище на дисертационен труд,

могат да бъдат систематизирант като:

4.1. Чрез анализ на български и чуждестранни автори се достига до обогатяване на теоретичните постановки в областта на социално отговорното хотелиерство;

- представени са основните фактори и механизми за възникване и развитие на социално отговорното хотелиерство;
- обосновани са дефиниращите характеристики на социално отговорното хотелиерство които способстват за внедряването му в хотелиерската практика;
- създаден е авторски концептуален модел за прилагане на социалната отговорност в хотелиерска практиката.

4.2 Представеният авторов модел на социалната отговорност в хотелиерството разкрива нави подходи чрез анализ на резултатите като търси специфичности във фирмени стратегии, за да създаде възможност за приложение в хотелиерството и така да засвидетелства промени в законодателството и институциите.

4.3. Осъществено е проучване за състоянието на социално отговорното хотелиерство в българската практика, като въз основа на модела и предложена методика са тествани научни хипотези, които все още не са емпирично проверени.

4.4. Набелязани са възможности за прилагане на социално отговорното хотелиерство в българската практика според спецификата и диференцираността на българската хотелиерска индустрия.

5. Критични бележки и препоръки.

Като всеки научния труд определено се намират слабости, които могат да се изведат като препоръки за отстраняване, а също така и да послужат на авторката при бъдещи изследвания. Многото дълги изречения и многословието в тях създават чувство че авторката се отклонява от логическия път на своите разсъждения, като тези на стр.171, 173 и др. Препоръките са ми към по-точни и ясни изречения, които по- бързо да водят до научните заключения. Някъде в текста е пропуснато да са изпише (виж. фиг. 13), както и съкращение запис? като-(вж. фиг. 12), налице са и технически грешки и др

6. Въпроси към докторантката

1. Как аргументирате тезата, за навлизане на социално отговорното хотелиерство в практиката и какви са възможностите за комбиниране с българско социално отговорно ресторантърство, възможна ли е зависимостта „иновации – отговорен хотелиерски продукт”?

2. Какви законови, сертификационни системи са приложими за социално отговорното българско хотелиерство с цел повишаване на качеството и безопасността на

хотелиерския продукт и неговата конкурентоспособност?

7. Заключение

Дисертационният труд потвърждава тезата за изследване на социално отговорното хотелиерство, което оценявам като положителна страна и възможност за подобряване на средата в хотелиерската практика в България. Това ми дава и основание да оценя положителните страни и научните достижения на докторанта, като считам за изпълнени основните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в република България, неговия правилник и вътрешните правила на ИУ- Варна. Давам положителна оценка за представения докторат и препоръчам на почитаемото научно жури да присъди на докторантката **Петя Георгиева Анева образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.9. Туризъм, докторска програма – Икономика и управление (туризъм) в Икономически университет – Варна.**

Бургас, 20.02.2021 г.

Член на научното жури:

/доц. д-р Минчо Полименов/

(n)

**СТАНОВИЩЕ
на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен "доктор"
по обявена процедура от Икономически университет - Варна**

1. Обща информация

Изготвил становището - проф. д-р Таня Дъбева, професор по професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност "Икономика и управление (Туризъм)", катедра "Икономика и организация на туризма", Икономически университет - Варна,

Основание за написване на становището - Заповед № РД-06-3/44/09 12.20 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за определяне на Научно жури и решение на Научното жури от 15.12.20 г.;

Автор на дисертационния труд: Петя Георгиева Анева, докторант редовно обучение към катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна;

Тема на дисертационния труд: "СОЦИАЛНО ОТГОВОРНОТО ХОТЕЛИЕРСТВО И НЕГОВОТО ПРИЛОЖЕНИЕ В БЪЛГАРСКАТА ПРАКТИКА"

Научен ръководител: проф. д-р Таня Дъбева

2. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Петя Анева е сериозно проучване, логичен резултат от задълбочените изследвания на автора по избраната проблематика. Тя визира целия сектор, а не само корпоративното хотелиерство, което е подход и на Международната хотелиерска и ресторънърска асоциация с цел осигуряване на отговорно и оттам на устойчиво развитие в колкото се може повече хотелиерски обекти. Също така подобни изследвания са фрагментрани в националната специализирана литература и по въпроса не е подходено сериозно нито в теоретичен, нито в емпиричен план. Посочените аргументи са важен атестат за актуалността и значимостта на представеното изследване, те са взети предвид от докторант Анева и са интерпретирани както в избраните предмет и обект, така и в основната цел на проучването, която е подробно и ясно формулирана. На нейна база са изведени осем конкретни и логично следващи изследователски задачи, които са изпълнени.

В увода на труда е аргументирана и отлично формулирана изследователската теза, която се доказва в хода на изложението чрез три основни хипотези. Използваният от автора научен инструментариум е целесъобразен в съответствие с предмета и обекта на изследване. Според характера на проучването, което интерпретира теоретични и приложни постановки от областта на хотелиерския мениджмънт са избрани подходящи методи и научни подходи. Авторката е използвала богат арсенал от статистически методи, за да очертае характеристиките на хотелиерския сектор в България, както и да обработи анкетните проучвания. За разлика от много други докторанти, Петя Ансва отлично владее статистика и иконометрика и ги прилага. Информационната база, според тематиката на изследването, е богата и разнообразна. Приемаме за уместни и посочените от автора ограничения.

В резултат на казаното дотук считаме, че дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

3. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е в общ обем от 301 страници, от които: увод (7 стр.), изложение в три глави (212 стр.), заключение (4 стр.) и списък на използваната литература (21 стр.). Към дисертационния труд има 6 приложения (57 стр.). Информацията в доктората е систематизирана в 40 таблици и 28 фигури.

Използваната научна литература включва 276 източника, от които 34 на кирилица (30 публикации плюс 4 документа); 225 – на латиница, включително 5 документа и 12 Интернет сайта. Чуждестранните издания, които преобладават са основно на автори от американската и английска теоретични школи и са свързани с анализираната проблематика. Структурата на библиографията илюстрира липсата на достатъчно национална специализирана литература по изследвания предмет. Литературните източници са използвани уместно в контекста на изследването и са цитирани коректно, техният брой спрямо обема на разработката показва обхвата и задълбочеността на проучването.

По отношение на съдържанието на главите, дисертационният труд следва класическия модел - той включва теоретична, аналитична и приложна глави, които са логически последователни и добре балансираны относно обема на изложението.

В глава първа чрез научния подход „от общото към частното”, авторката конструира парадигмата на социалната отговорност на макро ниво (институции), съответно бизнес като тръгва от генезиса на явлението, характеризира етапите на неговото развитие и анализира и съвременните теории. Обхванати са основните направления и теории в посочената научна област, съпроводени от сериозен и аргументиран авторов коментар. На базата на изведената парадигма, докторантката дефинира и социално отговорното хотелиерство и неговото развитие и приложение.

В глава втора на базата на концептуален модел, съставен от автора, се изследва приложението на социално отговорното хотелиерство в България. Според теоретичните постановки се тръгва от институционалната среда, включва се панорама на съвременното българско хотелиерство и се очертават параметрите на авторовото емпирично проучване. Оценявам високо анализирането на българското хотелиерство, защото систематизирана информация за него не е налична и/или се набира по показатели, различни от Закона за туризма, затова е необходимо издирване и обработване на данни от разнообразни информационни източници.

В глава трета са обобщени резултатите от емпиричното проучване и на тяхна база, както и на останалите компоненти от изследванията на автора, се извеждат проблемите по приложение на социално отговорното хотелиерство в България. За разрешаването им, авторката предлага иновативен подход за „съвместно управление” с цел разширяване на обхвата на социално отговорното хотелиерство в България плюс стимулиращи мероприятия от държавната туристическа политика.

Уводът и заключението на доктората изпълняват своята роля, използвана е подходяща терминология от различни предметни области, специализиран терминологичен речник и висок научен стил.

Авторефератът, в обем от 39 с. разработен и утвърден съобразно изискванията и коректно отразява основните елементи и резултати на дисертационния труд.

В заключение структурата и съдържанието на представения труд кореспондират напълно с изискванията на чл. 34, ал.2 и ал. 3 от Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономически университет – Варна.

4. Научни и научно-приложни приноси

Напълно приемам откроените от докторантката научни и научно приложни приноси от теоретично (обогатяване на теоретичните постановки); методологично (концептуален авторов модел); методическо (методика на емпиричното проучване); приложни (насоки за оптимизиране на приложението на социално отговорното хотелиерство в България).

5. Критични бележки и препоръки

Като научен ръководител съм представила бележките си по време на работата с докторанта.

6. Въпроси към докторанта

Като научен ръководител нямам въпроси към докторанта, защото те са изяснени в хода на разработване и усъвършенстване на представения труд.

7. Заключение

Представеният докторат е наистина оригинално, иновативно, самостоятелно, задълбочено проучване, логичен резултат от изследванията на докторантката и от цялостното ѝ представяне като бакалавър, магистър и доктор към катедра ИОТ. Написан е на много висок научен стил, ерудирано, с богата лексика и като обем, проучена литература, авторови идеи, емпирика и концептуална рамка надхвърля изискванията за докторска теза. Дисертационният труд на Петя Анева продължава традицията на група много силни докторати по докторска програма „Икономика и управление (Туризъм)“.

Това заключение ми дава основание с твърда убеденост да дам своята позитивна оценка за представения докторат и да препоръчам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Петя Георгиева Анева образователната и научна степен

“доктор” по професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“.

Варна, 26.02.21

Изготвил становището:

(n)

Проф. д-р Таня Дъбева/

№ РД20-162 / 25.02.2021г.

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Катя Янкова Илиева
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас

за дисертационен труд на тема: "Социално отговорното хотелиерство и
неговото приложение в българската практика"

за придобиване на Образователна и научна степен "Доктор" по
Професионално направление 3.9. – "Туризъм"

1. Обща информация.

Изготвил становището: доц. д-р Катя Янкова Илиева, Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас.

Област на висше образование 3. "Социални, стопански и правни науки".

Професионално направление 3.9. "Туризъм".

Основание за написване на становището: Заповед № РД-06-3244/09.12.2020 г. на Ректора на Икономически университет – град Варна за определяне на състав на Научно жури по откритата процедура за защита на дисертационен труд на докторант Петя Георгиева Анева, на тема: „Социално отговорното хотелиерство и неговото приложение в българската практика”, по Професионално направление 3.9. „Туризъм“, докторска програма „Икономика и управление“ (туризъм).

Автор на дисертационния труд: докторант Петя Георгиева Анева, зачислена в редовна докторантюра по държавна поръчка в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление 3.9 „Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление“ (туризъм) към Катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна, докторска програма „Икономика и управление“ (туризъм), съгласно Заповед РД-17-431/04.02.2013 г. на Ректора на Икономически университет – град Варна.

Тема на дисертационния труд: "Социално отговорното хотелиерство и неговото приложение в българската практика".

Научен ръководител: Проф. д-р Таня Ъбева Филипова.

2. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд е посветен на изключително актуална, недостатъчно изследвана, дискусионна и значима за развитието на туристическия бизнес в България проблематика, свързана със социално отговорното хотелиерство и неговото приложение в българската туристическа практика.

Дисертацията е с общ обем от 311 страници и е с класическа структура: увод - 7 стр., изложение в три глави - 212 стр., заключение - 4 стр., списък на използваната литература - 21 стр. Основният текст съдържа 40 таблици и 28 фигури. Списъкът на използваната литература се състои от: 276 литературни и информационни източници, от които 30 на български език, 225 - на чужд език, 9 статистически и юридически документа и 12 Интернет сайта. Разработката съдържа и шест приложения (57 стр.), които допълват изложението и допринасят за изясняване на методиката на изследователския процес, концепциите и изводите на автора.

В дисертационния труд ясно и точно са дефинирани предметът и обектът на изследването. Прецизно е формулирана основната цел на разработката – да се изведат адаптирани насоки за разширяване приложението на социално отговорното хотелиерство в България чрез пълно и обхватно изследване на същността, състоянието

и специфичните му проблеми. На база на основната цел са поставени осем научноизследователски задачи. Дефинирана е основна теза, конкретизирана в три работни хипотези.

В разработката е приложен много добре подбран изследователски инструментариум. Въведени са редица изследователски методи и подходи: исторически и системен подход, метод на анализ и синтез, сравнителен метод, методи на индукцията и дедукцията, аналогията и сравнението. Информационното осигуряване на изследването е осъществено чрез задълбочено проучване на специализирани научни публикации на български и чуждестранни автори със съответните обобщения и изводи. Проведено е анкетно проучване с представители на български хотелиерски бизнес. Резултатите от проучването са обработени чрез методите на дескриптивната статистика, корелационен, регресионен, дисперсионен и кълстерен анализ.

Докторант Петя Анева представя списък с общо 7 публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Две самостоятелно написани статии (една от които е на английски език), публикувани в авторитетни научни списания в България. Представени са и 5 доклада (един от докладите е в съавторство), изнесени на международни научни конференции в България и в чужбина.

Дисертационният труд, авторефератът и представените публикации се отличават със съвременен академичен стил, написани са на разбираем научен език, с точно и коректно цитиране на литературните и информационните източници.

Дисертационният труд е представен във вид и обем, които изцяло отговарят на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

3. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд притежава много добре обмислена, прецизна и логична структура, която съчетава предмета, обекта, целите и задачите на разработката и отразява подхода на автора в изследвателския процес.

В увода се обосновава актуалността и значимостта на проблематиката, като се фокусира върху съвременните измерения на връзката между социалната роля на бизнеса и обществото от гледна точка на концепцията за социалната отговорност. Докторантът изтъква, че концепцията е в процес на развитие, основните ѝ въпроси не са достатъчно разработени в сферата на туризма и хотелиерството, няма възприета единна концептуална система и научен апарат за изследване, явлението все още не е проучено в достатъчна степен в теоретичен и приложен план.

На тази основа се аргументират мотивите за избор на тема и нейната актуалност, предметът и обектът на изследване. Детайлно са представени изследователският инструментариум, методите за набиране на първична и вторична информация, ограниченията и проблемите, свързани с изследователския процес.

В глава първа "Теоретични основи на социално отговорното хотелиерство", докторантът дискутира, в исторически план, възникването и развитието на концепцията за социалната отговорност в бизнеса. В този аспект, социалната отговорност е представена като динамично явление, икономически и обществен феномен, свързан с процесите на обществените взаимоотношения, в контекста на социалните и културните условия за нейното възникване и развитие. Направена е оценка на съвременните теории за развитие на социалната отговорност в бизнеса, на глобалните и националните предпоставки и тенденции за социална отговорност, концептуализирана е взаимовръзката „бизнес - институционална и организационна среда“.

Докторантът представя критичен анализ на теоретичните и методологическите подходи на изследователската практика в проучването на социално отговорното хотелиерство. Дискутирано е поведението на международните хотелиерски компании и небрандираните хотели и тяхната нагласа за социална отговорност в контекста на институционалните и организационни динамики. Изводът на автора е, че социално отговорното хотелиерство има широка обществена обосновка и специфични проявления в зависимост от фирмения капацитет и ресурси, което го определя като комплексно понятие без стандартно определение. На тази основа, както и на анализ на външни и вътрешни параметри, характеризиращи обществените взаимоотношения, докторантът извежда съществени характеристики на социално отговорното хотелиерство.

Във втора глава на дисертационния труд “Изследване на социално отговорното хотелиерство в България” авторът конструира концептуален модел за прилагане на социалната отговорност в хотелиерството, като разработва и методология за неговото апробиране в българската туристическа практика. Представената концептуална рамка поставя акцент върху институционалните и организационните измерения на явлението, като разкрива начина, по който институционалният контекст влияе върху процесите в различните организации.

Във връзка с приложението на концепцията, докторантът анализира институционалната среда в България и оценя възможностите ѝ да стимулира тенденцията за социална отговорност в бизнеса, съобразно европейските ценности и добри практики. Направена е и актуална оценка на състоянието на хотелиерската индустрия в България, която е в основата на разработването на изследователски дизайн за емпирично проучване на социално отговорното хотелиерство в българската практика.

Разработен е авторов алгоритъм, който в логическа последователност представя работния процес за дефиниране на методиката на емпиричното изследване, както и изследователски модел, включващ основните конструкти на емпиричното проучване и връзката между тях. Въведен е специализиран статистически инструментариум за обработка на данните от научното изследване.

В трета глава “Възможности за приложение на социалната отговорност в българската хотелиерска практика” докторантът обобщава резултатите от статистическата обработка и анализира данните от емпиричното изследване на актуалното състояние на социално отговорното хотелиерство в България. Представените изводи са основани на резултатите от извършения дисперсионен, корелационен и регресионен анализ, като се акцентира върху различията в познанието, поведението, нагласите, икономическите интереси, действията и реакциите на хотелите с международен бранд, на малки и средни независими хотели, както и на хотели от местни вериги.

Авторът извежда основните проблеми и предизвикателства при прилагане на социално отговорно хотелиерство в българската практика, свързани с институционалната среда, местните традиции и установените ценности и норми в обществото. Представени са идеи за разширяване обхвата и въздействието на социално отговорното хотелиерство посредством укрепване на институционалния капацитет, съвместно управление, механизми на самоконтрол, модел на регулация за балансиране на ролята на частния сектор и държавата. Предложени за допълващи мерки в държавната политика с цел утвърждаване на социалната отговорност като съществен нов елемент на пазарната икономика в страната.

В заключението докторантът обобщава резултатите от проведеното проучване за изясняване на концепцията за социална отговорност, нейната сложна обусловеност,

възможности за изследване и перспективи за развитие. В синтезен вид са изложени основните идеи, подходи, резултати, анализи, изводи и обобщения от изследователския процес в трите глави на дисертационния труд. Аргументирано се доказва основната теза на разработката. Представени са и идеи и насоки за бъдещи интердисциплинарни изследвания по изследваната проблематика.

Авторефератът е с обем от 41 стр. и отразява отделните етапи на научното изследване, обобщените резултати и изводи, както и приносите и публикациите по дисертационния труд. Представена е декларация за оригиналност, която потвърждава представянето на авторски продукт, без нарушаване на авторски права в чужди публикации и разработки.

Според моята преценка, структурата и съдържанието на дисертационния труд са в съответствие с изискванията по чл. 34, ал. 2 и ал. 3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна за придобиване на ОНС “Доктор”.

4. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд.

Комплексната ми оценка е, че дисертационният труд притежава значими научни и научно-приложни приноси към актуализиране и обогатяване на съществуващите знания по изследваната проблематика. Приемам като точна и коректна справката за приносите, като идентифицирам следните **научни и научно-приложни приноси**:

1. Развити са теоретични идеи и формулировки за същността и приложението на концепцията за социално отговорното хотелиерство на основата на задълбочен критичен анализ на позиции, отразени в публикациите на значителен брой български и чуждестранни автори.

2. Разработен е мултитеоретичен концептуален модел за изследване, анализ и приложение на социалната отговорност в хотелиерството, основан на взаимовръзките с институционалната и организационна среда.

3. На основата на концептуалния модел е разработена и е приложена авторова методика за изследване на състоянието на социално отговорното хотелиерство в българската практика.

4. Формулирани са насоки за оптимизиране на приложението на социално отговорното хотелиерство в българската практика, съобразени с конкретната обществена среда.

5. Критични бележки и препоръки.

В логичен план дисертационният труд следва основната си цел и представя аргументирани решения на поставените научноизследователски задачи. Нямам съществени забележки към разработката. Препоръката ми е докторантът да продължи научните си изследвания по темата за социално отговорното хотелиерство.

6. Въпроси към докторанта.

Актуалната проблематика в представената разработка насочва към следните въпроси към автора на дисертационния труд:

1. Как преценяте влиянието на потребителите върху въвеждането на социалната ангажираност във фирмени стратегии и практики в хотелиерския бизнес в България?

2. Пандемията, причинена от вируса SARS-CoV-2, създаде ли предпоставки за преосмисляне на позицията на хотелиерските фирми в България относно концепцията за социална отговорност?

7. Заключение.

Представеният за защита дисертационен труд доказва, че докторант Петя Анева притежава задълбочени познания по темата, умее да навлиза в научна полемика и да защитава аргументирано застъпваните становища и собствени възгледи. Извършенните анализи на разглежданите проблеми и съответните заключения показват способност за самостоятелни оригинални научни изследвания. Навсякъде в дисертационния труд се открява авторовата позиция.

Посочените научни и научно-приложни приноси са безспорни и представляват оригинален принос в науката. Достойнствата на труда са и в неговото значение за туристическата практика.

Дисертационният труд отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен "Доктор", съгласно чл. 6 (3) от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 27 (1) и (2) на Правилника за неговото прилагане (ППЗРАС), както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Икономически университет – Варна.

Въз основа на представеното становище, предлагам на уважаемото Научно жури да вземе решение за **присъждане на образователна и научна степен "Доктор"** на Петя Георгиева Анева по **Професионално направление 3.9. – "Туризъм", Научна специалност "Икономика и управление"** (Туризъм).

23. 02. 2021 г.
Бургас

Член на Научното жури
/доц. д-р Катя Илиева/

